

Posudek vedoucího na diplomovou práci Zuzany Ulrichové

Forma jako prostor pro vyjádření hudební myšlenky

Vedoucí práce: prof. PaedDr. Michal Nedělka, Dr.

Diplomová práce je navzdory názvu, který může evokovat představu řešení ryze teoretického problému, zaměřena na problematiku didaktickou, a sice na řešení praktických didaktických situací s konkrétním výukovým materiálem. Motivace k takovému pojetí je nasnadě, je to snaha budoucího pedagoga připravit pro vlastní potřeby a pro vlastní práci materiál, který využije sám a který bude moci třeba poskytnout i svému okolí. Je to tím pochopitelnější, uvědomíme-li si situaci soudobého učitele: absence osnov, nutnost zpracování školních vzdělávacích programů při komunikaci všech pedagogů školy, nevyhnutelnost komplikované tematické synchronizace učiva.

Z. Ulrichová tedy u vědomí těchto skutečností přistoupila k zapracování hudebních forem jako parametru, který se může stát klíčovým prostředkem při řešení hudebněvýchovných didaktických situací. Připomínám zde, že autorka se velice dobře zhostila teoretického pojednání o hudebních formách, o tektonických principech a o vývoji forem. Přestože je to pojednání o jevech známých z odborné literatury, v hudebněvýchovné praxi a v přípravě učitele je upírán pohled především na zvládnutí forem v praktické rovině, tedy na jejich rozpoznávání. Teoretický vhled lze tedy jen vítat.

Dalším objektem zájmu je pak skutečnost, jakou pozornost věnují hudebním formám učebnice a rámcový vzdělávací program. Výsledky analýzy učebnic vedou autorku k přesvědčení, že v intencích rámcového vzdělávacího programu existuje větší možnost zaměřit výuku právě na oblast forem učebnicemi poměrně pomíjenou. Tímto přesvědčením je také motivován průzkum (autorka jej neoprávněně nazývá výzkumem) míry a kvality, s nimiž se učitelé hudební výchovy na základní škole věnují otázkám spjatým s hudebními formami. Zjišťovala nejen typ forem, ale také druhy činností s nimi spojovaných, posloupnost a návaznost, zdroje, problémy výuky a odlišnosti prezentace hudebních forem v různých typech škol. Na základě těchto zjištění autorka koncipovala náměty pro výuku, v níž primární je představení hudebních forem a tvořivé práce s nimi. Vítám skutečnost, že náměty pro tyto činnosti se opírají o mezipředmětové souvislosti, že tvořivé činnosti zpracovávající konkrétní formový problém jsou doplněny poslechem odpovídající skladby. Pozitivně lze hodnotit i skutečnost, že námět pro výuku byl ověřen při práci s experimentální skupinou žáků. Na druhé straně však to byla zatím jen jedna skupina, a to žáků základní umělecké školy. Další ověřování funkčnosti návrhu v jiném prostředí by jistě ukázalo, jak návrh dále korigovat či

měnit. Bylo by také třeba nezůstat jen u daného věkového stupně. Hudební formy jako struktury nabízejí totiž látku pro další věkové kategorie a s přibývajícimi poznatky z literatury, ale i z matematiky apod. umožňuje hlubší, interdisciplinární poznávání těchto jevů. Návrh na uplatnění teoretického poznání hudebních forem spolu s jejich tvořivým využitím by proto byl v tomto textu možný a užitečný a přispěl by k ucelenějšímu řešení vytčené problematiky.

Na základě tohoto posudku práci k obhajobě doporučuji.

V Praze 31. 8. 2011